

วารสาร มจร

สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

JOURNAL OF MCU

ISSN (Print) : 2287-0121

ISSN (Online) : 2673-0782

Social Science Review

ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

Vol.8 No.4 October - December 2019

จำนวนพิมพ์ : 1,000 เล่ม

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม

ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน

ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน

ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระพุทธศาสนา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ พัฒนาสังคมและการศึกษา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่สังคม

ที่ปรึกษาวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพพรเมธี, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสุวรรณเมธากรณ์, ผศ.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเมธีธรรมอาจารย์, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพเวที, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูโสภณพุทธศาสตร์, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระโสภณวชิราภรณ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ร.อ.ดร.ประภาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ :

รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทีมบรรณาธิการ :

พระปลัดระพี พุทธิสารโ, ผศ.ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาทศกัญญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสุนันท์ สุนนโ, ผศ.ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสมนึก ธีรปัญญา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(2) ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

ผศ.ดร.ธิดาฉวี หมั่นมี

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

อ.ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์

ศ.ดร.ประยงค์ แสนบุราณ

รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน

รศ.พล.ท.ดร.วีระ วงศ์สรรค์

รศ. ดร. พงษ์ธีรสรรค์ สุทธิไชยเมธี

รศ. ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล

ผศ.ดร.สอาด บรรเจิดฤทธิ์

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร

พล.อ.ต.ดร.เนภัทร์ แก้วนาค

ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

วิทยาลัยการทัพอากาศ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

กองจัดการ:

ผศ.ดร.ประเสริฐ อีลาว

นายกรกต ชำบัณฑิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศิลปกรรม:

อ.ดร.สุริยา รักษาเมือง

อ.ดร.ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธธา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน :

สำนักงานวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อาคารเรียนรวม

โซน B ชั้น 5 เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

จัดพิมพ์โดย :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

13170 โทร. 035-248-000, ต่อ 8555,8556,5541. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

Release Date Is 4 Copies Per Year.

Issue 1 January – March.

Issue 2 April – June.

Issue 3 July – September.

Issue 4 October – December.

Objective:

To Promote and Encourage Instructs, Academics, Students and Other Interested Persons to Have The Opportunity to Disseminate Academic and Research Works in Social Sciences and Related Subjects Such as Buddhism, Political Science, Public Administration, Law, Management, Sociology, Economics, Social Development and Education. The Analysis Provides a Solution to The Problem of Society.

Advisory Board of Journal

Prof. Dr. Phra Rajapariyatkavi.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Assoc. Prof. Dr. Phra Theppawaramethi.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst. Prof. Phra Suwanmethaphorn.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Assoc. Prof. Dr. Phra Methithammajarn.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Assoc. Prof. Dr. Phra Thepwethi.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst. Prof. Dr. Phrakhru Sophonphutthisat	Mahachulalongkornrajavidyalaya University .
Phra Sophonvachiraphorn.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkitthamrong.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst. Prof. Dr. Phra Udomsithinayok.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst. Prof. Capt. Dr. Pramanlert Atcharyapanyakun.	Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Editor:

Assoc. Prof. Dr. Surapon Suyaporn. Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Assistant Editor:

Assoc. Prof. Dr. Kiattisak Suklueang. Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Editorial Team:

Asst. Prof. Dr. Phrapalad Raphin Buddhisar.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst. Prof. Dr. Phramaha Krisada Kittisophano	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst. Prof. Dr. Phramaha Sunun Sunundho.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Phra Somnuek Therapanyo.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

(4) ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

Asst.Prof.Dr. Thitiwut Manmee.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Asst.Prof.Dr.Anuwat Krasang.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Dr. Phongphat Chittanurak.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Prof. Dr. Prayong Saenpuran.	Khonkaen University.
Assoc. Prof. Dr. Praves Intongpan.	Kasetsart University.
Assoc. Prof. Lt. Gen.Dr.Weera Wongsan.	National Defence College of Thailand.
Assoc. Prof. Dr.Pruethsan Sutthichaimethee.	Chulalongkorn University.
Assoc. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom	Rajabhat Maha Sarakham University.
Assoc. Prof. Dr. Achara Lortrakul	Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
Asst. Prof. Dr. Sa-at Banchoetrit	Stamford International University.
Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman.	Suan Dusit University.
Asst. Prof. Dr. Somkid Duangchak.	Chom Bueng Rajabhat University.
AVM. Dr. Naphat Kaeonak.	Air Force College.
Asst. Prof. Dr. Butsakon Watthanabut	North Bangkok University.
Asst. Prof. Dr. Wanchai Suktam.	Surindra Rajabhat University.

Management Division:

Asst.Prof. Dr. Prasert Thilao.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Mr. Korakoth Chabandit.	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Fine arts:

Dr. Suriya Raksamueng	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
Dr. Prasit Phutthasatsattha	Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Office:

The Office Journal of MCU Social Science Review. Graduate School of Political Science Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Class B, 5th Floor, 79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya 13170.

Published by:

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing House 79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya. 13170. Call. 035-248 - 000, ext. 8555,8556,5541 Fax. 035-248-000. ext. 8545.

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ : วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

ARTICLE REVIEW BOARD : JOURNAL OF MCU SOCIAL SCIENCE REVIEW

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. พระราชปรียัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.
2. พระเทพปรียัติเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.
3. พระครูปรียัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.
4. พระครูปริมาบุรุษ, รองศาสตราจารย์ ดร.
5. พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รองศาสตราจารย์ ดร.
6. พระมหาสมบุญ ภูทกโกโร, ดร.
7. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
8. ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
9. ศาสตราจารย์ พลตำรวจโทหญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย
10. ศาสตราจารย์พิเศษ ร้อยโท ดร.บรรจบ บรรณรุจิ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิวัฒน์ จันตะนี
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม
13. รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติทัศน์ ผกาทอง
14. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู
15. รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
16. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
17. รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง
18. รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท
19. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช
20. รองศาสตราจารย์ ดร.โกนินธุ์ ศรีทอง
21. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมามงกูร
22. รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ ไชวเกษม
23. รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือือง
24. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น
25. รองศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
26. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรต บุญอ่อน
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต

Lecturers In-House Professional :

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

1. Prof. Dr.Phra Rajapariyatkavi.
2. Assoc. Prof. Dr. Phratheppariyattimethi.
3. Assoc.Prof. Dr. Phrakru Pariyatkkittithamrong.
4. Assoc.Prof. Dr. Phrakhu Purimanurak.
5. Assoc. Prof.Dr. Phramaha Hansa Dhammhaso.
6. Dr. Phramaha Somboon Uddhikaro.
7. Prof. Dr. Boonton Dockthaisong.
8. Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit.
9. Prof. Pol.Lt.Gen. Dr. Naiyana Koetwichai.
10. Prof. (Special). Lt.Dr.BanJop Banaruji.
11. Assoc. Prof.Dr. Aphinant Chantanee.
12. Assoc. Prof.Dr. Chartchai Pitakthanakhom.
13. Assoc. Prof.Dr. Kittithat Phakathong.
14. Assoc. Prof.Dr. Somsak Bunpu.
15. Assoc. Prof.Dr. Somchai Sinok.
16. Assoc. Prof.Dr. SutthiPhong Siwichai.
17. Assoc. Prof.Dr. Wonrakrit Thueanchang.
18. Assoc. Prof.Dr. Saman Ngamsanit.
19. Assoc.Prof. Dr. Tatchanan Isaradej.
20. Assoc.Prof. Dr. Konit Sithong.
21. Assoc.Prof. Dr. Surin Nitamangkoon.
22. Assoc.Prof. Anuphum Sowkasem.
23. Assoc.Prof. Dr. Kietsisak Suklueang.
24. Assoc.Prof. Dr. Pattarapol Chaiyen.
25. Assoc.Prof. Dr.Toemsak Thongin.
26. Assoc.Prof. Dr.Suphrot Boonon.
27. Asst.Prof. Dr. Phichet Thangto.

(6) ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณีต
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สติธิต์ ศิลปชัย
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร
33. อาจารย์ ดร.จุฑามาศ วารีแสงทิพย์

Lecturers In-House Professional :

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

28. Asst.Prof. Dr.Thitiwut Manmee.
29. Asst.Prof. Dr. Anuwat Krasang.
30. Asst.Prof. Dr.Yuttana Praneet.
31. Asst.Prof. Sathit Sinlapachai.
32. Asst.Prof. Anon Methiworachat.
33. Dr. Chuthamat Warisaengthip.

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ : วารสาร มจร.สังคมศาสตร์ปริทรรศน์

ARTICLE REVIEW BOARD : JOURNAL OF MCU SOCIAL SCIENCE REVIEW

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

1. พระเมธาวิเชียร, รองศาสตราจารย์ ดร.
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กาญจนา เจริญชัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. รองศาสตราจารย์ วราคม ที่สุกะ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ชีโนกุล
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
6. รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์
มหาวิทยาลัยมหิดล
7. รองศาสตราจารย์ พัฒนะ เรือนใจดี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. รองศาสตราจารย์ ดร. พญธิ์สรณ์ สุทธิไชยเมธี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ แก่นอินทร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สรเสริญ อินทร์ตัน
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
11. รองศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
13. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
14. รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Outside Professional :

1. Assoc. Prof. Dr. Phramedhavinaiyaros
Mahamakut Buddhist University.
2. Prof.Dr.Thirapat Serirangsan
Sukhothai Thammathirat Open University.
3. Prof. (Special). Dr. Kanchana Ngaorangsi
Naresuan University.
4. Assoc. Prof. Warakhom Thisuka
Mahamakut Buddhist University.
5. Assoc. Prof.Dr. Chaiyuth Chinokul
National Institute of Development Administration.
6. Assoc. Prof.Dr. Yothin Sawaengdee
Mahidol University.
7. Assoc. Prof. Phatthana Rueanchaidee
Ramkhamhaeng University.
8. Assoc. Prof.Pruethsan Sutthaimethee
Chulalongkorn University
9. Assoc. Prof.Dr.Thiraphong Kaenin
Prince of Songkla University.
10. Assoc. Prof.Dr. Sansoen Intarat
Suan Dusit University.
11. Assoc. Prof.Dr.Chamroen Chuchaisuwan
Rajamangala University of Technology Srivijaya.
12. Assoc. Prof.Dr. Phakdi Phosing
Mahasarakham Rajabhat University.
13. Assoc. Prof.Dr. Sanya Khenaphum
Mahasarakham Rajabhat University.
14. Assoc. Prof.Dr. Chonwit Chianchit
Srinakharinwirot University.

(8) ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2562

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

15. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
16. รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
17. รองศาสตราจารย์ ดร. ขวลิต สวัสดิ์ผล
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชวาล แอ่อมหล้า
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลับพลึง คงชนะ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เพชรนาจักร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน
มหาวิทยาลัยมหิดล
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน ปัญญาวุฒตระกุล
มหาวิทยาลัยนเรศวร
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ เจนวิถีสุข
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สอาด บรรเจิดฤทธิ์
มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.อนันท์ ใจสมุท
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยสร สมบุญมาก
มหาวิทยาลัยนครพนม
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Outside Professional :

15. Assoc. Prof.Dr. Phaisan Sansonwisut
Nakhon Sawan Rajabhat University.
16. Assoc. Prof.Dr. Kasak Tekhanmak
Thepsatri Rajabhat University.
17. Assoc. Prof.Dr. Chawalit Sawatphon
Suan Dusit Rajabhat University.
18. Asst. Prof.Dr.Chatchawan Araemla
Chom Bueng Rajabhat University.
19. Asst. Prof.Dr. Uthai Satiman.
Suan Dusit University.
20. Asst. Prof.Dr.Phlapphueng Khongchana
Srinakharinwirot University.
21. Asst. Prof.Dr.Montri Phetnachak
Prince of Songkla University.
22. Asst. Prof.Dr. Wutthinan Kanthatian
Mahidol University.
23. Asst. Prof.Dr. Wasin Panyawuttrakun
Naresuan University.
24. Asst. Prof.Dr.Thatsani Chenwithisuk
Chandrakasem Rajabhat University.
25. Asst. Prof.Dr.Chonsit Sitisungnoen
Silpakorn University.
26. Asst. Prof.Dr.Sa-At Banchoetrit
Stanford University.
27. Asst. Prof. Lt.Jg. Dr.Anan Chaisamut
Surat Thani Rajabhat University.
28. Asst. Prof.Dr.Chayason Sombunmak
Nakhon Phanom University.
29. Asst. Prof.Dr.Busakorn Watthanabut
North Bangkok University.

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ว่าที่ พ.ต.ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม, นนทบุรี
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จिरายู ทรัพย์สิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด ดวงจักร
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อุปสอด
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชชุกร นาคธน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 37 อาจารย์ พลเอก ดร.เอกชัย ศรีวิลาศ
สถาบันพระปกเกล้า
38. อาจารย์ ดร.จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

EXTERNAL EXPERTS

30. Asst. Prof.Dr.Sawat Chiratthitikan
Department of Corrections, Ministry of Justice, Nonthaburi
31. Asst. Prof.Dr.Chirayu Sapsin
Surindra Rajabhat University.
32. Asst. Prof.Dr.Somkhit Duangchak
Chom Bueng Rajabhat University.
33. Asst. Prof.Dr.Anan Upasod
Lampang Rajabhat University.
34. Asst. Prof.Dr.Witchukon Nakathon
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
35. Asst. Prof.Dr.Atchara Lotrakun
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
36. Asst.Prof.Dr. Chatuphum Khetchatturat
Khonkaen University.
37. Gen.Dr. Akachai Siwilat
King Prajadhipok's Institute.
- 38 Dr. Chitwimon Khlaisuban
Suan Dusit University.

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(5)
บทบรรณาธิการ	(10)
สารบัญ	(17)
บทความวิจัย :	
การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่าย ทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี	1
พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณง์โร)	
รูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมสำหรับคนในพุทธศตวรรษที่ 26 เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของพระพุทธศาสนา	17
พระเมธาวิจารย์ (สุเทพ ปสิวิโก)	
การบริหารอำนาจตามแนวพุทธในระบบการปกครองแบบธรรมรัฐ	34
พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม)	
กลไกการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	49
พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปณภาพโล	
การพัฒนาบทบาทของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์พุทธสถานในจังหวัดกำแพงเพชร	61
พระครูสิทธิวิจิตรโสภิต (ประสิทธิ์ สมมาปณโณ)	
การศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี	73
พระครูอนุกุลสุตกิจ (สุเทพ สุเทโว)	
นโยบายและแนวปฏิบัติขององค์การชุมชนในการเสริมสร้างสุขภาวะ ผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	87
พระครูปฐมธีรวัฒน์ (บัญชา เทียนทอง)	
การพัฒนาศักยภาพพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15	98
พระมหาสราวุธ สราวุธ	

(18) ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 2562

กลไกการจัดการด้านสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาผู้สูงอายุในตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประเสริฐ ปอนถิ่น	108
การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อการจัดการสภาองค์กรชุมชนเข้มแข็ง ในจังหวัดระยอง เสาวนีย์ วิยะบุญ	124
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ยุภาติ แหยมสุขสวัสดิ์	136
Leadership Development for New Generation of Executives of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Yasumin Inkrungkao	145
การพัฒนาปัญญาามุขย์เชิงบูรณาการแนวพุทธ รัฐรพี พิพัฒน์ธนวงค์	155
การวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่ดีตามหลักการกำกับดูแล กิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย ธีระ เท็ดพุทธธรรม	168
กลยุทธ์การสื่อสารอัตลักษณ์ผ้าอ้อมครามสกลนคร จิรภัทร เริ่มศรี	178
ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์โดยภาคเอกชนเพื่อสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 บุษกร วัฒนบุตร	191
รูปแบบทางการตลาดเพื่อสร้างความคุ้มค่าของสนามกีฬา สารัช ดิงาม	201
การรวมกลุ่มทางการเมืองในจังหวัดนครสวรรค์ กรณีศึกษาเครือข่ายป่าชุมชน คนรักป่าเขาแม่กระทุ้ บ้านธารมะยม อำเภอแม่วังค์ จังหวัดนครสวรรค์ รตา อนุตตรังกูร	212
การบริหารจัดการส่งเสริมการลงทุนนักลงทุนไทยของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คำใจ คำวิเศษ	226

การเสริมสร้างคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของคนไทยตามหลักพุทธธรรม พีชระ ไม้หอม	240
รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจ ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในอำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร พงค์ชัย สุชะหุด	252
การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยว เชื่อมโยงชายแดนไทย—เมียนมา:กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด วิภาวณี เพื่อกบัวขาว	265
การพัฒนาชุมชนวิถีประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล: หลักความโปร่งใส ของประชาชนในพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภูสิทธิ์ ภูคำชะโนด	278
บทความวิชาการ:	
บุคคลผู้มีสิทธิตามกฎหมายในทรัพย์สินของพระภิกษุและคู่สมรส วรพจน์ ถนอมกุล	294
ธรรมวิชัย: ระบบการบริหารการปกครองของพระเจ้าอโศกมหาราช ศุภัทธา อำนวยสวัสดิ์	306
BOOKS REVIEWS:	
จากดินสู่ฟ้า นัยนา...ลาลับสู่สวรรค์สรรนิพนธ์ว่าด้วยผู้หญิง ที่ชื่อนัยนา เกิดวิชัย ครูต้นแบบและผู้สร้างแรงบันดาลใจ พระสุธีวีรบัณฑิต (โชวี ทสสนิโย), และคณะ	319
ภาคผนวก	340
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์	341
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ	342
ตัวอย่างรูปแบบวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ : บทความวิจัย	349
ตัวอย่างรูปแบบวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ : บทความวิชาการ	351
หนังสือขอเสนอบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์	353
ใบสมัครสมาชิก	354

การพัฒนาชุมชนวิถีประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล: หลักความโปร่งใส
ของประชาชนในพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

THE COMMUNITY DEVELOPMENT BASED ON THE DEMOCRATIC
GOVERNANCE: TRANSPARENCY PRINCIPLES IN DUSIT DISTRICT, BANGKOK.

ภูสิทธิ์ ภูคำชะโนด*

Phusit Phukamchanoad

Received: August 11, 2019

Revised: September 03, 2019

Accepted: December 29, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่กิจกรรมทางการเมือง วิถีประชาธิปไตยแบบไทยและการศึกษาทัศนคติของประชาชนในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐและภาคประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล: ความโปร่งใสในชุมชนเพื่อการพัฒนาวิถีประชาธิปไตย โดยทำการเก็บข้อมูลจากประชาชนใน 46 ชุมชน จำนวน 400 กลุ่มตัวอย่างในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่นอกชุมชน จำนวน 60 กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้นกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ 460 คน รวมถึงทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน 46 คน ผลการวิจัยว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมพัฒนาเชิงพื้นที่และกิจกรรมส่วนรวมของหน่วยงานรัฐที่จัดให้กับประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการวิเคราะห์วางแผนในการพัฒนาพื้นที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ในประเด็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาประชาชนคิดว่าตนเองมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเต็มเปี่ยม แต่ขาดการมีสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มกันซึ่งมีการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มจะมีทหารและเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาเฝ้าสังเกตการณ์ร่วมด้วยเสมอ ทั้งนี้ประชาชนมีทัศนคติต่อกิจกรรมทางการเมืองและวิถีทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทยอย่างชัดเจนในมิติความจริงที่ว่าประชาชนให้

* Department of Social Development Management, Faculty of Humanities and Social Science, Suan Sunandha Rajabhat University.

ความสำคัญกับการมีความเชื่อมั่น และชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืน และมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย อยู่ในระดับจริงหรือระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา มีความคิดเห็นว่าการช่วยเหลือเกื้อกูลกันหรือระบบอุปถัมภ์นั้นยังเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติกันอยู่ในสังคมไทย อยู่ในระดับจริงเช่นเดียวกัน พร้อมกันนั้นประชาชนเชื่อมั่นในหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใสที่สุดในเรื่องที่ว่าเมื่อมีกิจกรรมที่ขอความร่วมมือจากองค์กรภาคเอกชน หรือภาครัฐ วิชาการจากภายนอก ผู้นำและคณะกรรมการชุมชนได้มีการประกาศเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้รับรู้และเปิดโอกาสให้เข้าร่วมอย่างทั่วถึงกันในชุมชน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อวิถีประชาธิปไตย ได้แก่ เพศ รายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, วิถีประชาธิปไตย, หลักความโปร่งใส, ชุมชนเมือง

ABSTRACT

This research aims to explore the public participation in the area development activities, political activities and public activities organized by the governmental agencies for the citizens. It also studies the public attitudes on the public and private sectors' operations, and analyzes each community in order to select model communities and develop the communities based on good governance: transparency in all communities. The data was collected from 400 samples residing in 46 communities located in Dusit district, Bangkok and 60 samples outside the communities; therefore, there were 460 samples used as the unit of analysis in total. Moreover, there were interviews with 46 community leaders.

The results of this research were as following;

The public participation in the area development activities and public activities conducted by governmental agencies for the citizens was overall rated at moderate level. In terms of the analytical planning for area development, there was the least amount of public participation. Regarding the participation in political activities over the past five years, the samples believed that they had freedom and

rights to living to the full extent, but they did not have freedom of assembly; during assembly activities, there were always soldiers and governmental officers observing them. Nonetheless, the samples had clear attitudes towards political activities and Thai democratic governance due to the fact that the samples gave importance to the confidence and admiration in constitutional democracy and believed that it could sustainably solve the country's problems and suit Thailand's governance at true or high level, with the highest mean. Next, the statement in which the patronage system or interdependency is still a common practice in Thai society was rated at true level as well. Simultaneously, the samples were confident in the transparency-related good governance the most when the activities involved the collaboration with private organizations or external publicly academic sector. Community leaders and committees had shared information with the public and allowed the inclusive participation in the communities. As for the factors affecting the democratic way of life such as gender, income and being a member of a social group.

Keywords: Public Participation, Way of Democratic, Good Governance: Transparency, Urban Community.

1. บทนำ

ประเทศไทยนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน มีรัฐธรรมนูญถึง 18 ฉบับ หากพิจารณากระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยไทยภายในระยะเวลา 82 ปีที่ผ่านมา เห็นได้ว่า พัฒนาการทางการเมืองมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชะงักงันในขั้นตอนการพัฒนาไปสู่การสร้างระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย คำว่า “กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง” โดยหลักแล้วจะอยู่ภายใต้บทบาทของชนชั้นนำเป็นสำคัญ ในขณะที่ประชาชนมีบทบาทหลักเพียงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่เพียงอย่างเดียว ส่งผลให้การพัฒนาวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยในภาคประชาชนเป็นไปอย่างเชื่องช้า บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยที่จะทำให้ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะความเป็นพลเมืองนั้นไม่เคยเกิดขึ้นจริงจังและเป็นรูปธรรม ในสภาพความเป็นจริงประชาชนมีฐานะและแสดงบทบาทแก่ผู้ดูหมิ่น มากกว่า ที่เข้ามามีบทบาทในฐานะพลเมือง ประเด็นนี้ คือ ดัชนีชี้วัดความล้มเหลวของการ

พัฒนาประชาธิปไตยไทย และการสร้างวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทย (Office of Political Development Council King Prajadhipok's Institute, 2011: 52-53) ทัศนศึกษา: หลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลถึงการเรียกร้องประชาธิปไตย คือเมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จึงทำให้กระแสประชาธิปไตยกลับมาเฟื่องฟูใน สังคมไทยอีกครั้ง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองมากขึ้น จนในที่สุดกระแสประชาธิปไตยของโลกได้มีอิทธิพลเข้ามาขับเคลื่อนให้การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนได้พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชน จนมีความรู้สึกประหนึ่งว่า “การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับผิดชอบร่วมกัน การใช้อำนาจทางการเมืองล้วน มีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น” (Sombat Thamrongthanyawong, 2006: 562-563)

นอกจากนี้การที่ รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทของประชาชนเกี่ยวกับการเมืองก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ซึ่ง สะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ตามมาตรา 63 บุคคลย่อมมีเสรีภาพใน การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ มาตรา 65 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งพรรค การเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนแลเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์นั้นตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Royal Thai Government Gazette, 2007: 17-18) เมื่อประชาชนได้รับการยอมรับในการแสดงออกทางการเมืองอย่างเป็นทางการจึงทำให้ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเขตที่มีสถาบันทางการเมืองที่สำคัญของประเทศตั้งอยู่มากมาย เช่น รัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล พรรคการเมือง รวมถึงกรมกองของหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบทางการเมืองโดยตรงต่อประชาชนแต่กลับ พบว่า เมื่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมา สถิติของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ทั้ง 50 เขต พบว่าเขตที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุด คือ เขตดุสิต มีผู้มาใช้สิทธิทั้งสิ้น 38,869 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิ 84,610 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.94 (Phusit Phukamchanoad, 2010: 1) และ ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 พบว่า ประชาชนเขตดุสิตมาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อปีพ.ศ.2556 จึงเกิดคำถามว่าทำไมประชาชนจึงมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ สะท้อนค่านิยมประชาธิปไตยในภาคประชาชน น้อยตามไปด้วย ซึ่งขัดแย้งกับบริบทเชิงพื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ แต่สิ่งที่สำคัญเบื้องต้นในมิติการเมืองที่สะท้อนให้เห็นชัดเจนที่สุดและถูกต้องตามกฎหมายคือ การออกไปใช้สิทธิ์ เลือกตั้ง กลับได้รับการตอบรับที่น้อย ซึ่งส่งผล

กระทบต่อการสร้างค่านิยมด้านอื่น ๆ ไปด้วย ดังนั้น ข้าราชการ และประชาชน ต้องหันกลับมาให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือ “หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี” ที่มีหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลัก ความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังมีการระบุเพิ่มเติมไว้ว่า 9 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้มีหลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักการะรับผิดชอบ (Accountability) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักความเสมอภาค (Equity) (Office of the Public Sector Development Commission, 2009: 4; Department of Local Administration Ministry of the Interior, 2012: 2-3; Arithat Kaewkosaba, 2017: 4) นอกจากนี้ การพัฒนาชุมชนวิถีประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาลจำเป็นต้องเริ่ม ทั้งภาครัฐและประชาชนไปพร้อม ๆ กัน และมุ่งเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงลงไปเพื่อสร้างค่านิยม ประชาธิปไตย และประชาธิปไตย ได้แก่ หลักความโปร่งใส สำหรับภาครัฐที่มีต่อองค์กรและ ประชาชน และหลักการมีส่วนร่วม ประชาชนมีผลต่อรัฐและท้องถิ่น ซึ่งคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นเสมือนพฤติกรรมฐานรากของการพัฒนาสังคม เป็นบันไดขั้นแรกของการสร้างชาติ สร้างรัฐให้มั่นคงได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นรากฐานให้กับรัฐ ราชการ เอกชน ประชาชน ต่อการคิดพัฒนา ต่อการสร้างชุมชนและสังคม การมีส่วนร่วมมักสะท้อนพฤติกรรมหลายอย่างที่เด่นชัด เช่น ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การต่างพึ่งพากัน การสนทนาปฏิสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจับมือร่วมทำงาน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมทำการแก้ไขปรับปรุง การมีความเป็นหนึ่งเดียว กลมเกลียวเหนียวแน่น ซึ่งแทบทุกคำสะท้อนถึงคนกับคน คนกับหน่วยงาน คนกับรัฐ การพัฒนาชุมชนพื้นที่หนึ่งใด จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแกนหลักสำคัญของการพัฒนา ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (Phusit Phukamchanoat, 2018: 1) พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ในหลวงรัชกาลที่ 9) ทรงเป็นนักประชาธิปไตย จึงทรงนำ “ประชาธิปไตย” มาใช้ในการบริหารเพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนหรือความต้องการของสาธารณชน (Office of the National Economic and Social Development Board, 2011: 18) ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...สำคัญที่สุดจะต้องหัดทำให้กว้างขวางหนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาดเพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้นแท้จริงคือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลายมาอำนวยความสะดวกการปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง...”

ดังนั้นลักษณะของการมีส่วนร่วมก่อความพหุติกรรมที่ยังรากของความสามัคคีของประชาชนให้มั่นคง เมื่อคนสามัคคีกันย่อมสร้างความสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างสมบูรณ์ ซึ่งพหุติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนมักสะท้อนออกเบื้องต้น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Cohen, J. & Uphoff, N., 1980: 213) ส่วนความโปร่งใสในนั้นได้มีเกณฑ์เกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้จำแนกออกเป็น 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ 2) การใช้งบประมาณ 3) การใช้อำนาจ 4) การใช้ทรัพย์สินของราชการ 5) การแก้ไขปัญหาการทุจริต 6) คุณภาพการดำเนินงาน 7) ประสิทธิภาพการสื่อสาร 8) การปรับปรุงระบบการทำงาน 9) การเปิดเผยข้อมูล 10) การป้องกันการทุจริต (Moral and transparency assessment center of government agencies, 2018: 8) ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมุ่งวิจัยที่ประชาชนรายชุมชนในพื้นที่เขตดุสิตที่เป็นพื้นที่เขตบริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และเป็นพื้นที่ที่มีประเด็นการมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่ต่าง ๆ (การใช้สิทธิ์เลือกตั้ง) โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับ ประชาชนและชุมชนอันเป็นฐานรากสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนา การสร้างค่านิยมประชาธิปไตย การ ปลูกฝังจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน กลุ่มการเมืองในชุมชน ปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน เยาวชน สร้างวัฒนธรรมความดี สร้างต้นแบบชุมชนวิถีประชาธิปไตยที่ดี ย่อมนำไปสู่การสร้างความมั่นคงที่ดีให้กับทั้งภาครัฐ และประชาชนดีตามไปด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ กิจกรรมทางการเมือง วิถีประชาธิปไตยและกิจกรรมส่วนรวมของหน่วยงานรัฐที่จัดให้กับประชาชน

2.2 เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐและภาคประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล: ความโปร่งใสต่อการทำงานของหน่วยงานและผู้นำในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mixed methods research) คือ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ 46 ชุมชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กรณีการวิจัยที่เป็นเชิงปริมาณผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) จากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 81,260 คน ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 400 คน ในการวิจัยครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลผู้ที่อาศัยอยู่นอกชุมชน จำนวน 60 กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่สมบูรณ์เก็บกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 460 ชุด ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพได้เก็บจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นผู้นำชุมชน หรือประธานกรรมการชุมชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 46 ชุมชน ซึ่งผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบเจาะจงเฉพาะผู้นำชุมชน จำนวน 46 คน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) และหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนาประกอบบริบทเชิงโครงสร้าง

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจในการตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.0) มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 72.4) มีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 50.4) มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.(ป.6-ม.6) (ร้อยละ 60.5) ส่วนในระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 23.4) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 23.7) และมีอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 20.0) เป็นส่วนใหญ่ มีรายรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 57.8) ในกิจกรรมทางสังคมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม (ร้อยละ 57.6) โดยสังกัดกลุ่มทางสังคมที่ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในปัจจุบันในชุมชนเมืองที่เป็นกลุ่มอาชีพชุมชนเมือง (ร้อยละ 13.3) รองลงมาสมาชิกกองทุนชุมชนและชุมชนเมือง (ร้อยละ 9.8) มีเพื่อนบ้านที่สนิทสนมคุ้นเคย

กันเกือบทุกคนในชุมชนเมือง (ร้อยละ 86.9) การพบปะพูดคุย สนทนาปรึกษาและขอความช่วยเหลือเหลือกับเพื่อนบ้านที่สนิทสนมคุ้นเคยกันภายในชุมชนเมืองนาน ๆ ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 32.8) ไม่แตกต่างกับอีกหลายคนที่พูดคุย พบปะกันแทบทุกวัน (ร้อยละ 31.5) การมีบทบาทในครอบครัวในสถานะเป็นเพียงสมาชิกในครอบครัว (ร้อยละ 42.9) พ่อ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในครอบครัว (ร้อยละ 28.3) พร้อมทั้งมีความผู้เป็นอาศัย/สมาชิกของบ้าน (ร้อยละ 47.9) รองลงมาที่มีความเป็นเจ้าของบ้าน (ร้อยละ 28.8) และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของชุมชนหรือลูกบ้าน (ร้อยละ 86.4)

4.2 ประชาชนในพื้นที่ชุมชน 46 ชุมชนและพื้นที่นอกชุมชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ บทบาทในทางประชาธิปไตย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาและครอบครัวปฏิบัติ หรือได้รับผลกระทบจริง ๆ โดยตรง ประชาชนยังคงคิดว่าตนเองมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 56.3) รองลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ การมีสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 50.7) การไปเลือกตั้งกรรมการกองทุน กรรมการอาชีพ กรรมการชุมชน สข. สก. สส. สว. หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 50.0) ความมีสิทธิเสรีภาพในพูด พบปะเสวนา จับกลุ่มพูดคุยกันได้ตามปกติ (ร้อยละ 39.6) และบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย (ร้อยละ 35.7)

4.3 วิธีการทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทย โดยประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมทางการเมือง พ.ศ. 2562 หมายความว่า การเลือกตั้งที่จะเกิดในปี พ.ศ. 2562 นั้นประชาชนจะไปใช้สิทธิเสรีภาพในการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนจำนวน 460 คนจากผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลเมื่อ ตุลาคม 2561 - กุมภาพันธ์ 2562 มีผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่ ต้องไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ ส.ส. หรือ ส.ว. (ร้อยละ 59.3) โดยการแสดงตนเป็นผู้สนใจทางการเมือง เช่น ร่วมพูดคุยเรื่องการเมือง (ร้อยละ 19.3) ร่วมการประชุม ฟังการหาเสียง แนะนำตัว หรือการชุมนุมทางการเมือง (ร้อยละ 17.8) และพยายามพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นไปเลือกผู้ที่ตนสนับสนุน (ร้อยละ 10.7) แต่ยังพบว่า ประชาชนไม่สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมใดเลย (ร้อยละ 33.5) เมื่อพิจารณาภาพรวมวิธีการทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทย ประชาชนมีความคิดเห็นกับวิธีการทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทยในภาพรวมพบว่า ระดับความคิดเห็นทางการเมืองในส่วนวิธีการทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทยของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมีส่วนจริง (ค่าเฉลี่ย 3.34) โดยมีรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองในส่วนวิธีการทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทยของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในระดับ

4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างวิถีทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทย จำแนกตามสมาชิกกลุ่มทางสังคม พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของวิถีทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน พ.ศ. 2561 และก่อนการเลือกตั้ง 2562 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสมาชิกกลุ่มทางสังคม โดยใช้วิธี t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่สังกัดสมาชิกกลุ่มทางสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.38) มีความคิดเห็นในวิถีทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทยในสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าผู้ที่ไม่สังกัดกลุ่มทางสังคมใด ๆ เลย (ค่าเฉลี่ย 3.24) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

4.4 หลักธรรมาภิบาล: ความโปร่งใส (Transparency) พบว่า ค่าร้อยละของคะแนนของระดับความโปร่งใสที่ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แสดงความคิดเห็นและสังเกตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สัมผัสจริงในชุมชน ณ ปัจจุบันโดยมีค่าร้อยละสูงสุดแต่ละข้อไว้ดังนี้

1) หน่วยงานรัฐที่พัฒนาชุมชน ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีกลไกร้องเรียนจากประชาชนได้โดยตรง (ไม่ค่อยมีความโปร่งใสมีคะแนน 4-5 คะแนน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6)

2) หน่วยงานรัฐที่พัฒนาชุมชน ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีการวางระบบแบบแผนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง (ไม่ค่อยมีความโปร่งใสมีคะแนน 4-5 คะแนน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9)

3) หน่วยงานรัฐในพื้นที่ของท่านมีกระบวนการเปิดพื้นที่ให้ประชาชน ผู้นำชุมชน เข้าร่วมในการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติและร่วมรับประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ของท่าน (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3)

4) หน่วยงานรัฐในพื้นที่ของท่านมีการให้ประชาชนร่วมเป็นผู้ตรวจสอบการทำงานและยื่นข้อเสนอเพื่อตรวจสอบการทุจริตในพื้นที่ได้โดยตรง (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8)

5) ชุมชนท่านมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการบริหารจัดการเรื่อง คนงบประมาณ ผลประโยชน์ที่เป็นของส่วนรวม (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5)

6) ชุมชนได้มีการตรวจสอบการทำงานจากภาคประชาชนในชุมชนด้วยกันเองในกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มอาชีพของชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชนอย่างทั่วถึง โปร่งใส ตรวจสอบได้ (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5)

7) ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพของชุมชนมีการเปิดเผย ประกาศข้อมูลให้ประโยชน์ได้รับ รู้อยู่เป็นระยะเวลาที่กำหนดของชุมชน (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8)

8) เงินช่วยเหลือจากภายนอกเข้ามาที่ชุมชน ผู้นำชุมชนได้แจ้งให้ประชาคม หรือภาคประชาชนได้รับรู้อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7)

9) เมื่อมีกิจกรรมที่ขอความร่วมมือจากองค์กรภาคเอกชน หรือภาครัฐ วิชาการ จากภายนอก ผู้นำและคณะกรรมการชุมชนได้มีการประกาศเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้รับรู้และเปิดโอกาสให้เข้าร่วมอย่างทั่วถึง (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1)

10) การทำงานพัฒนาในชุมชนมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่และภาคประชาชนซึ่งสามารถสอบถามข้อมูล แนวทาง งบประมาณ จำนวนคน ระยะเวลา ผลที่เกิดขึ้นได้จากผู้นำและหน่วยงานรัฐในท้องถิ่นโดยตรงได้อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้อย่างทั่วถึง (มีความโปร่งใสบ้างมีคะแนน 6-7 คะแนน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8)

5. อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ของประชาชนทั้ง 46 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยวิถีคนเมืองใหญ่ตามภาวะการณ์ชุมชนที่เกิดขึ้นเฉพาะในเขตดุสิตมีอยู่ลักษณะหลายรูปแบบทั้งชุมชนแออัด ชุมชนในตลาด ชุมชนแบบบวร ชุมชนทหาร ชุมชนใกล้วัง ชุมชนเคหะ ชุมชนเก่าแก่ไม่เป็นทางการ ชุมชนริมน้ำที่อยู่ในพื้นที่เอกชน พื้นที่หน่วยงานราชการอื่น ๆ ผู้คนที่อาศัยอยู่จึงมีวิถีการทำงาน การใช้ชีวิตที่แตกต่างกันออกไป และที่สำคัญมักเป็นชุมชนแบบมีวิถีชีวิตชั่วคราว กล่าวคนที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองเป็นคนมีงานทำ มีหน้าที่ น้อยมากที่จะอยู่เฉย ๆ เพราะค่าครองชีพสูง ทุกคนต้องทำมาหากินช่วยกัน จึงมีอาชีพที่หลากหลาย คนก็มาจากหลายภูมิภาค มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ผู้นำและประชาชนโดยทั่วไปมีหลายชุมชนที่ต้องออกไปทำงานนอกชุมชน ตำแหน่งที่ได้รับจึงเป็นเพราะความน่าเชื่อถือ หรือมีอาวุโส มีคุณวุฒิเท่านั้น การทุ่มเทจริง ๆ ยังไม่เกิดขึ้นตามตำแหน่งที่ได้รับ และอีกหลายชุมชนที่ผู้นำมีความทุ่มเทเวลาให้กับชุมชนและการพัฒนาชุมชนร่วมกับหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น หรือองค์กรที่เข้ามาพัฒนา ดังนั้นโดยส่วนใหญ่คนที่ทำงานให้กับชุมชนจะมีอายุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไป และมักเป็นเพศชายเป็นส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปี และมีรายได้พอเพียงไม่มากนัก การศึกษาอยู่ระดับไม่เกิน ม.6 หรือ ปวช. ปวส. ประมาณนี้ ที่สำคัญมีการสังกัดกลุ่ม

สมาชิกทางสังคมอย่างแน่นอน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่ม อสม. เป็นต้น เพราะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับการวิจัยของภูสิทธ์ ภูคำชะ โนด ในประเด็นการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร (Phusit Phukamchanoad, 2009: 127-128) พบว่า คณะกรรมการชุมชนในเขตดุสิตเมื่อ 10 ปีที่แล้ว มีกลุ่มสมาชิกที่สังกัดที่มากที่สุด คือ เป็นสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.กทม.) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นสมาชิกคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2561- ก่อนการเลือกตั้ง 2562) คือกลุ่มจิตอาสา หรือกลุ่มจิตสาธารณะ ซึ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างมากซึ่งจะมากกว่าคนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มนั่นเอง ซึ่งในการวิจัยเมื่อ 10 ปีที่ยังบ่งชี้ชัดเจนเช่นเดียวกันว่า กรรมการที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และกรรมการที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการพัฒนาชุมชน, ด้านการวางแผนดำเนินการพัฒนาชุมชน และด้านการลงทุนปฏิบัติการพัฒนาชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการติดตามประเมินผลในการพัฒนาชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Phusit Phukamchanoad, 2009: 133, Thanawith Kangkang, 2003: 75-82) ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่และส่วนร่วมกับหน่วยงานรัฐที่จัดให้กับประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งลดลงจากเมื่อ 10 ปีที่แล้วเนื่องจากสภาวะการณ์ทางการเมืองและการบริหารที่อยู่ภายใต้แนวคิดของรัฐบาล คสช. (คณะรักษาความสงบแห่งชาติ) จึงทำการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนไม่เต็มที่เท่าที่ควร เพราะเกิดภาวะความกลัว เกรงจะผิดกฎหมายซึ่งการทำกิจกรรมกลุ่มอาชีพ พัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพที่มีการรวมกันเกิน 10 คนมักจะมีการหน่วยใกล้เคียงมาถ่ายรูปไว้ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงทำได้ไม่เต็มที่ จึงทำให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางค่อยไปทางน้อยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย พระทัด ได้วิเคราะห์ผลวิจัยว่า การดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผ่านมาต่อการดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬ ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์เพราะประชาชนคิดว่าเป็นเรื่องของกรุงเทพมหานครที่ต้องดำเนินการ ซึ่งตอนแรกชาวบ้านคิดว่า จะมีการพัฒนาควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตและวิถีชีวิตของคนในชุมชนโดยไม่คิดว่าจะมีการรื้อย้ายแต่อย่างใดนั่นเอง (Orathai Prataad, 2015: 68) ยังมีลักษณะการพัฒนาแบบพอเพียงที่เป็นไปตามงานวิจัยของพรรณฉลิย์ นิตโรจน์ ได้วิเคราะห์ผลวิจัยว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการปฏิบัติการ การดำเนินการตามแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นคัดเลือกแกนนำชุมชน อบรมวิทยากรกระบวนการ ขั้นตอนการจัดเวทีเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ การสำรวจข้อมูล

และวิเคราะห์ข้อมูล จึงถึงการนำเสนอแผนชุมชนต่อสำนักงานเขตเป็นแบบพอเพียงอยู่ระดับปานกลางด้วยนั่นเอง (Pannilai Nitirochana, 2014) ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนขาดความเชื่อมั่น เชื่อใจต่อตัวผู้สมัครหรือผู้แทนของประชาชน มีลักษณะสร้างวัฒนธรรมผลประโยชน์ หรือเอาผลประโยชน์มาล่อใจให้เข้าร่วมฟัง ร่วมทำ ร่วมออกไปใช้สิทธิ ความเป็นพรรคเป็นพวก กลุ่มใครกลุ่มมันทั้งระดับผู้นำชุมชนและประชาชน ยังไม่เป็นอันหนึ่งเดียวกัน ยังขาดแรงจูงใจที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยที่ว่า การเลือกตั้งจะได้คนดีไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ได้คนเสียสละเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2557-2561) การแสดงออกทางการเมืองในทุกประเด็นที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวทางกลุ่มสังคมจะเล็กหรือกลางหรือใหญ่ คนเดียวก็ไม่ได้ เพราะอยู่ในช่วงรักษาความสงบความปลอดภัยเสมือนหนึ่งอยู่ในภาวะวิกฤติทางการเมืองอย่างรุนแรง ในความเป็นจริงในพื้นที่เขตดุสิต ไม่มีภาวะแบบนั้น เพราะประชาชนทุกคนล้วนมีหน้าที่การงาน ต้องทำมาหากินอยู่ทุกวัน การมีส่วนร่วมที่เคยน้อยอยู่แล้วกับน้อยลงไปเหมือนเป็นภาวะปกติของชีวิต และจริง ๆ แทบไม่ได้กระทบต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของประชาชนเลย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกมิติจึงมีกิจกรรมไม่มากนัก ทำให้วิถีทางการเมืองการปกครองประชาธิปไตยแบบไทย ๆ อยู่ในระดับกลางไปหาน้อยเหมือนแต่ก่อนมาเช่นเดิม ซึ่งยังมีความคิดเห็นว่าวิถีการเมืองในมิติวัฒนธรรมทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางการเมือง และค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง มีภาวะการเมืองที่ไร้อิสระทางการเมืองจริงกับพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้กับที่ประชาชนได้แสดงออกและเข้าใจสัมผัสได้ในวิถีปัจจุบัน ที่ประชาชนเข้าใจการเมือง พฤติกรรมของนักการเมืองที่ผลิตซ้ำ ๆ จนทำให้รู้สึกเบื่อหน่ายการเมืองจนหลีกเลี่ยงการพูดถึงการเมือง ติดตามข่าวสารทางสื่อก็พอ “เบื่อหน่าย ทำมาหากินดีกว่า” และสุภาพสตรีให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มากนัก ซึ่งในงานวิจัยของณัฐรินทร์ เฉลิมฤทธิ์วัฒน์ ได้วิเคราะห์ผลวิจัยว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์และด้านการแสดงออกของประชาชน อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน (Nattarin Chaloeeritthiwat, 2016) และในการวิจัยเชิงพื้นที่เขตดุสิต (Phusit Phukamchanoat, 2010: 330-331) ได้อภิปรายผลไว้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เท่านั้น คือพฤติกรรมที่เห็นชัดเจน เช่น การเลือกตั้งระดับชาติ(ส.ส.) และ(ส.ว.) รวมถึงการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น(กรรมการชุมชนสมาชิกสภาเขตดุสิต(ส.ช.) สมาชิก สภากรุงเทพมหานคร(ส.ก.) และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) นั้นเป็นเพราะว่า ประชาชนเบื่อ จึงขอใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่าน

กฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศก็พอ ทำง่ายไม่ซับซ้อน เป็นทางการที่สุดและใช้เวลาสั้นๆ ขอใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับทำงาน มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย รับราชการเป็นหลัก จึงไม่ค่อยมีเวลาให้กับกิจกรรมการเมืองอื่น ๆ และสอดคล้องกับแนวคิดทางการเมืองของพิชาย รัตนดิเล็ก ณ ภูเก็ต ที่กล่าวถึงการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นการแสดงออกในลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่แทบไม่ต้องลงทุน ด้านแรงงานหรือกำลังทรัพย์แต่การที่คนไม่ออกไปใช้สิทธินั้นอาจเกิดจากความเบื่อหน่ายต่อสถานการณ์ บ้านเมือง ซึ่งเต็มไปด้วยความขัดแย้ง แย่งชิงผลประโยชน์และแตกแยกกันเองของนักการเมือง จึงไม่อยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง (Pichai Rattanadilok Na Phuket, 1998: 143)

6. ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานภาครัฐต้องใช้ช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจกับการรับรู้รับทราบความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครอง ภาครัฐต้องออกแบบกิจกรรมใหม่เพื่อสร้างทัศนคติใหม่ให้ประชาชนได้ประโยชน์กับการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และต้องสร้างแกนนำให้กับชุมชนรู้จักการแสดงออกทางความคิดเห็นเมื่อไปฟังการบรรยาย อภิปรายหรือการสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสถานการณ์บ้านเมืองในสถานที่ที่รัฐจัดขึ้นให้กับประชาชน เป็นการสัญจรให้บ่อยครั้ง โดยใช้แนวคิดที่ว่า รัฐต้องลงไปมีส่วนร่วมกับประชาชน มิใช่รอให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐแต่ฝ่ายเดียว กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ต้องออกส่งเสริมนอกที่ตั้งนั่นเอง

References

- Arithat Kaewkosaba. (2017). Good Governance Principles in The Constitution of The Kingdom of Thailand B.E. 2560. *Academic Article Hot Issue Of the Secretariat of The House of Representatives*, July 2017, pp. 1-5.
- Cohen, J. & Uphoff, N. (1980). *Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity*. *World Development*, (8), pp. 213-235.
- Department of Local Administration Ministry of the Interior. (2012). *A Guide to Good Corporate Governance Principles of the local government organization*. Bangkok: Agricultural Cooperative Community of Thailand.

- Moral and transparency assessment center of government agencies (2018). *Integrity and Transparency Assessment (ITA)*. Bangkok: Office of the National Counter Corruption Commission.
- Nattarin Chaloepritthiwat. (2016). *Local Political Participation Among Women in Chum Saeng Municipality, Amphoe Wang Chan, Rayong Province*. Major: Public and Private Management; M.P.A. (Public and Private Management) Burapha University.
- Office of Political Development Council King Prajadhipok's Institute. (2011). *Citizenship Research Report: Academic Document No. 54-01*. Bangkok: The Council of Ministers and the Government Gazette.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2011). *His Majesty the King's work on national development of the King*. Bangkok: Phet Rung Printing Center.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2009). *A Guide to Organizational Governance Level In accordance with the principles of good governance rating*. Bangkok: Premier Pro.
- Orathai Prasad.(2015). *Participation of Citizens in Community Development in Fort Mahakan, Rattanakosin Island, Thailand*. an Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements for The Degree of Master of Political Science (Public Affairs) Executive Program in Public Affairs Faculty of Political Science Thammasat University.
- Pannilai Nitirochana. (2014). *People Participation in Community Development of Bangkok Metropolitan: Case Study; Wangthonglang District's Self-Reliance Community Plan*. Master of Arts (Law and Management) National Institute of Development Administration (NIDA).
- Phusit Phukamchanoad. (2009). *The Participation of Community Committee in Sub-community Development in Dusit District, Bangkok*. Suan Sunandha Rajabhat University.

- Phusit Phukamchanoad. (2010). *A Political Participation Model of the people in Dusit District, Bangkok*. Suan Sunandha Rajabhat University.
- Phusit Phukamchanoad. (2018). *Citizen Participation in Community Development Management for the Social Inequality Mitigation in the Three Poor Cities from the Northern Zone Based on the Sufficiency Economy Philosophy*. Suan Sunandha Rajabhat University.
- Pichai Rattanadilok Na Phuket. (1998). *Classes and elections*. Bangkok: Wiphasa.
- Royal Thai Government Gazette. (2007). *The Constitution of the Kingdom of Thailand*. available: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2550/A/047/1.PDF> [November 13, 2016]
- Sombat Thamrongthanyawong (2006). *Thai politics*. Bangkok: Sema Dharma.
- Thanawith Kangkang. (2003). *The Participation of the Community Committee in Developing the Municipal Community in Tambon Samrong Tai, Amphoe Phra Pradaeng, Samut Prakan*. Dhonburi Rajabhat University. Office of Academic Resources and Information Technology.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed., Tokyo: Harper.

หน้าแรก เกี่ยวกับ TCI » ฐานข้อมูล TCI » คำ TJIF การประชุม/อบรม » งานวิจัยของ TCI » เกณฑ์คุณภาพวารสาร » กระดานสนทนา FAQ

ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI

โปรดระบุหมายเลข ISSN หรือชื่อของวารสารที่ต้องการทราบผลประเมิน :

ค้นหา

ลำดับ	ชื่อวารสาร	ISSN	เจ้าของ	จัดอยู่ในวารสาร กลุ่มที่	สาขา
1	วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์	2287-0121	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	1	มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์

[Back to top](#)

Copyright 2005. Thai-Journal Citation Index (TCI) Centre. All rights reserved.

Contact: tci.thai@gmail.com